

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Броя
3 лв.

Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза ежесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, ул. „8 Септемврий“ № 23.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Броя
3 лв.

ПОЗИВЪ

къмъ

Кореннитѣ жители на гр. Варна.

На 9 Августъ — 27 Юлий ст. ст. — „Св. Пантелеймонъ, ние, варненци, ще отпразднуваме три празника: а) Основаванието на първото българско царство преди 1250 г, отъ великия Ханъ Исперихъ въ гр. Варна, гдето въ подземнитѣ дворци на акропола на града — кулата при „Св. Георги“ е подписанъ миренъ договоръ съ византийския императоръ Константинъ IV палеологъ и освобождението на града отъ византийското иго; б) Петдесетгодишнината отъ освобождението на гр. Варна отъ петвѣковното политическо иго и изгрѣвътъ на зората на политическа свобода; в) Празникътъ на Варненското Културно-Просвѣтно и Икономическо Д-ство „Варненски Коренякъ“.

Умоляватъ се всички коренни жители — организирани членове на Д-вото ни, неорганизиранни и съмишленици, да присѣтствуватъ на 9-й Августъ, въ 8 ч. сутринта въ църквата „Св. Архангелъ Михаилъ“ на молебенъ — за да отдадемъ предъ Бога нашата дълбока, искрена благодарностъ и непринудена признателностъ къмъ великия руски народъ за дадената свобода и призовемъ Бога и духовния покровителъ на Д-вото ни „Св. Пантелеймонъ“ да благословятъ нашитѣ благородни начинания, и на панихида за починалитѣ коренни жители — членове на Д-вото ни — да отправимъ нашитѣ топли молитви за упокоение на тѣхнитѣ души.

Всички организирани членове ще се събератъ въ клуба, и отъ тамъ, точно въ 8 ч., въ стройни редове, ще тръгнатъ къмъ молитвения храмъ, отъ гдето, следъ свършека на Богослужението, ще се отправятъ къмъ Акц. Д-во „Гроздъ“ на закуска.

Задължително е присѣтствието на всички членове на Д-вото ни. За отсътствующитѣ ще се държи бележка.

„Надъ всичко — нашия идеал“!

Голѣмъ подвигъ е да се нагърби човѣкъ у насъ съ издаване и списване единъ вестникъ. Извънредни голѣми усилия, непоколебима воля и енергия сж необходими за да се закрепим издаването му. За никаква материална изгода не може да се говори, защото усиления трудъ, вложенъ въ издаването, нервитѣ, хабени по него, самопожертвуванието, неприятноститѣ сж толкова голѣми, щото за материалната страна не може и дума да става. Културно-просветното икономическо Д-ство „Варненски Кореняк“, съ издаване своя органъ, — вѣренъ изразителъ на стремжитѣ му — за щастие, не сподѣля обикновенната сѣдба на българския издателъ. Наредата, единствената, съществената, важната на Д-вото ни отъ тая обществена благородна работа, е нравствена и тя се състои въ това, че може да пише гордо и оправдано чувство за привличане много коренни жители, безъ разлика на политически убѣждения и народностъ въ редоветѣ си, които отъ денъ на денъ се съгъстватъ. Действително въ последно време, се забелязва едно особено живление и желание на нови членове. Това се дължи единствено на енергията, неуклонна и постоянна, която се полага отъ организираниѣ възрастни и млади членове на Д-вото ни за събуждане, съ живото, съзнание за правата ни ауза и изяснение благороднитѣ безкористни цѣли на Д-вото ни, и съ печатно слово, което еустрашимо, въпреки партизанското незадоволство, застъпва за правата на кореннитѣ жители да управляватъ своя стопански домъ, и което поставя на високо издигнатото си знаме лозунга: „надъ всичко — идеалътъ“!

Това оживление и масово прииждане на нови членове въ Д-вото ни вдъхва смѣлостъ въ продължимъ идейната борба и следъ тържеството на възделенната ни мечта, която ще оже да се осъществи само и само съ *единодушие, съ сплотеностъ, съ сцепление между членовете*. Надъ всичко — идеалътъ! — това е лозунгътъ, на който ние служимъ самоотвержено, безкористно, който сме издигнали въ култъ, и който ни учи спасителния пътъ къмъ предѣкъ, къмъ култура, къмъ просвѣта, къмъ стопанско и икономическо подигане на нашия домъ. Нека всички ние, зрени жители и гражданитѣ въобще, почерпимъ поука отъ ежедневието минало на стопанството ни и нека всички разберемъ, че нашия успѣхъ, нашето тържество е въ силата на нашата организация, както това напъни сме проповѣждали устно печатно, а нашата сила е въ голѣмото съзнание на задълженията си, като коренни жители, и въ по обширното обзашане отъ организацията ни истинитѣ граждани, освободени отъ тежестта на мизерното

партизанство, въодушевени отъ нашия свѣтълъ идеалъ и отдадени на творчески трудъ за благото на стопанството ни, на което да се даде новъ животъ, новъ тласкъ къмъ мирно и тихо развитие. Мислимъ, че въ тия мѣсци, несвѣтли времена, когато стопанското богатство безогледно се разпилява отъ разни *партизани*, които гледатъ само и само да се охранятъ, гордостъ оправдана и справедлива, е за всѣки гражданинъ да се числи въ редоветѣ на Д-вото ни, което сочи спасителния пътъ къмъ извеждане стопанството ни отъ това плачевно положение, което рабува смѣло, законно за унищожение на партизанскитѣ анофелеси, които сж впили въ организма на стопанството ни и смучатъ сочната му кръвъ. Лермонтовъ, въ едно отъ съчиненията си казва: „Народътъ не трѣбва да се храни само съ сладкиши, ще му се развали стомаха. Нуждни сж горчиви лѣкарства, бодливи истини. *Посочвайте болестта!*“

Ние сме поставили правилна диагноза на „болестта“, посочваме тая „болестъ“, изтъкваме „горчиви, бодливи истини“ и сочимъ лѣкарството. Борбата за излѣкуване тая болестъ, за изкореняване това зло, трѣбва да обедини въ едно цѣло благороднитѣ усилия на *всички голѣми и малки върни и искренни ратници* въ нашия общественостопански животъ за тържеството на нашия идеалъ. Срещу демагогията, партизанщината, заблудата, отвратителната лъжа, введени въ култъ отъ известни стопански сръди, които си забили отровното жило въ тѣлото на стопанството ни, ние смѣло, неустрашимо противопоставяме несъкрушимата логика на фактитѣ, изяти отъ неговото преживяно, страдно и мрачно минало и плачевно настояще.

Предъ насъ се очертава едно свѣтло, лъчезарно бъдаще на стопанството ни. Не е далече денътъ, когато ни предстои утѣхата на нашето свѣщенно ораво за избиране стопански творци, идейни дейци. Нека *всички* се въодушевимъ отъ нашия идеалъ, нека *всички* признаятъ правотата на нашата борба, и нека викнемъ, за да бждемъ чути отъ всички: „**Надъ всичко — нашия идеал**“!

За освобождението на Варна.

Иде съ бързъ полетъ великиятъ исторически денъ за гр. Варна, — денътъ на неговото освобождение изподъ вековното иго. Отъ тази дата ни дълятъ вече осемъ дни. Св. Пантелеймонъ е единъ отъ най-паметнитѣ великомъченици за Варненци, които преживяватъ днесъ втората половина на своя векъ. На този денъ имъ се смѣкна скала отъ плещитѣ. На този денъ имъ олекна на гърдитѣ и тѣ си въздъхнаха дълбоко, дълбоко отъ облекчение, както никога до него. Боже, като че това бѣше вчера! Но... само за насъ, оцѣлитѣ отъ тогасъ е тъй. Този скръбенъ фактъ пролича нагледно преди нѣколко месеца. За поколенията, появили се на свѣта следъ оня великъ

денъ, е просто едно сухо, историческо събитие, обикновенъ епизодъ изъ живота на народитѣ. Липса на ентузиазмъ, липса на възторгъ ни се хвърли въ очитѣ на много мѣста въ България, дето празнуваха презъ изтеклата зима своето освобождение. Дори въ София това юбилейно тържество не бѣше пламъкъ, не бѣше жаръ, а просто една обикновена церемония, една безцветна формалностъ, овехнала, безкръвна!...

Да, граждани! Следъ нѣколко дни, на 9 Августъ т. г. ще се изправи предъ челото на варненци великата дата, съ която се приключва първото полустолѣтие отъ оная велика минута, когато всички християни въ града посрещнаха съ потокъ сълзи отъ радостъ и умиление самоотвержения 114 Бряньски полкъ, отъ 14 армейски корпусъ. Той пръвъ разби крепостнитѣ врата, наречена „Ибриамъ-капия“ и смѣло се хвърли въ града съ музика на чело и развѣтото бойно знаме, въ средъ стохиладна неприятелска армия и непокорната още първокласна турска твърдина съ хилядни зинали орждия срещу гърдитѣ на рускитѣ герои.

Готвеше се гражданинъ, поне ние да отдадемъ заслужената данъ на славния исторически денъ.

„Турцитѣ владѣха до този денъ Варненската крепостъ цѣли 434 г.“, — казва руския историкъ О. В. Игнатьевъ. — „Тѣ бѣха въздигнали тукъ въ последно време първокласна, непристъпна твърдина, която сега (1878 год.) за да се превземе това чудовище — крепостъ съ бой, съ пристѣпъ, трѣбваше да легнатъ на земята сто хиляди човѣшки трупа, да се пролѣе несметно количество кръвъ. Въ „св. Стефанъ“ се уговори капитулацията на крепостта. Отъ 19-й февруарий до юлий турцитѣ, залостили се твърдо въ крепостта не мислѣха и да мръднатъ отъ мѣстата си. Презъ първитѣ дни на юлий 1878 г. пристигна отъ Цариградъ въ Варна дивизионния генералъ Тахиръ Паша, съ заповѣдъ да се ускори изпразването на крепостта, но командването на последната отлагаше изъ денъ въ денъ изпълнението на заповѣдта и мирния договоръ. Най-подиръ руското командване излезе отъ търпение и рѣши да нахлуе внезапно въ твърдината съ предпазливостъ отъ стѣлжковения. На 9 августъ (27 юлий ст. ст.) 1878 год. сутринтъ 114 Бряньски полкъ пръвъ, а следъ него и другитѣ полкове на 111-й армейски корпусъ внезапно разбиха крепостната врата „Ибриамъ-капия“ и нахлуха въ града съ музика на чело и развѣти знамена. Презъ този денъ крепостта всецѣло премина мълкомъ, почти безъ инцидентъ въ наши рѣцѣ.“

Отъ подвига на братската армия ний варненци, пъкъ и цѣла България се възхищаваме днесъ на хубавия, обширенъ и чудно кокетенъ градъ, расперилъ блѣскави, трепетни крила на десетки километри по брѣговетѣ на необятното Черноморе.

Смушава ме мисълта да се неосраимъ и ние въ речения лобенъ денъ. Той приближава, а никой не обѣщава жбъ, нито въ печата, нито въ официални мѣста и патриотически организации за мѣрки, за приготвления. Поне ние, варненци, да се отсраимъ, да отдадемъ своята морална данъ на великото свещено за насъ събитие. Ние сме длъжни най-подиръ да отдадемъ заслужената почитъ на беззаветно падналитѣ витязи за нашата свобода. И да я отдадемъ не за проста една формалностъ, а съ пълно съзнание за дълбокия смисълъ на тържеството съ сърдечностъ, съ искрено чувство изъ недрата на душата ни. Естествения, непринудения избликъ на душата ни, трепетния изразъ на благодарността, на признателността ни да сж на лице, въ духътъ ни, въ настроението и въ лицата ни този денъ. Сжвремененно трѣбва да преживѣемъ въ сърдцето си, дълбоко, съ болка конвулсиитѣ на заспалитѣ вѣченъ сънъ млади, храбри синове на великия и великодушния руски народъ, степенни въ незначителни, безкрѣстни гробове по всички кѣтове на България. Да

се повърнемъ назадъ, да се помъчимъ да изживѣемъ великата скръбъ, обилнитѣ горчиви сълзи и ридания на стотици хиляди майки, съ разбито сърдце и почернѣла душа по изгубена незнайно где, ненагледна рожба. Дори не е зле по този случай, — поука и отрезвление е, — да си представимъ страшния, мрачния образъ на адското, позорно робство подъ хищния завоевателъ.

Тържеството на Пантелеймоновъ денъ небива да се устрои отъ традиционенъ обичай, на нашъ кефъ, а отъ неопреодолима нужда на искрено изразена признателностъ и дълбоко поклонение, да се изправимъ чистосърдечно, съ вдигнатъ погледъ къмъ небето да изразимъ своята горчива болка за великитѣ покойници и своето пълно съзнание за тъй скѣпата наша свобода. Само тогасъ ние бихме имали право да се наречемъ хора съ гражданска култура, които знаятъ какво ще рече святостъ и величие.

Наистина, самото превземане на Варна не стана съ човѣшки жертви, но такива се дадоха твърде много за да се дойде до Варна, за превземането на Добричъ, щита на Варненската крепостъ. Тамъ се дадоха многобройни жертви, много и голѣми страдания изпита отряда на генералъ Цимерманъ до като се разбие най-подиръ неприятеля отъ нова вълна казахски кавалер. полкове.

„Подиръ многократни кръвопролитни сражения при градъ Хаджи-оглу-Пазарджикъ (Добричъ) рускитѣ кавалерийски полкове разбиха турскитѣ и арабски многочисленни защитници на града, превзеха последния и отвориша пътя за Варна, първостепененъ градъ съ първокласна модерна крепостъ на брѣга на Черно-море.“

Тѣй пише историята. Тази трагична епопея трѣбва да се почувствува отъ насъ, когато утре ще празнуваме полустолѣтието на дарената ни свобода. Трѣбва да проникне дълбоко въ душата ни този денъ, да се издигнемъ до предѣлитѣ на светото чувство и съ благоговение да наведемъ чело до земята въ дълбокъ поклонъ. Инѣкъ ние не можемъ се нарече същества съ жива душа, а само нѣкакви същества, появили се по каприза въ природата за да се намиратъ и такива по земята, безъ духовенъ интересъ, безъ горещо чувство на скръбъ и радостъ, които не сж заслужавали жертви и усилия за освобождение.

Какъвъ добъръ случай ни се представя за да подчертаемъ стойността на моралния си животъ, на дейностъ, творба!

Самозабравихме се наистина! Бездушностъ ни е обхванала, и тия велики дни вече не ни поразяватъ съ своята святостъ, съ своя блѣсъкъ. Правовото чувство и съзнанието за дългъ заспаватъ летаргиченъ сънъ. Общинскитѣ управници, погълнати отъ други грижи, не намиратъ минута свободна да се заематъ за приготвление тържественото отпразнуване на великия денъ — освобождението на гр. Варна! Ето защо, нека ние, варненци, да се приготвимъ за празника.

Скѣпитѣ жертви, които легнаха по поля-брани за свободата ни, нека въ тоя тържественъ денъ събудятъ въ съзнанието ни, че ние сме длъжни сами да си помогнемъ за издигането гр. Варна на една висота, която заслужава да има, че ние трѣбва да съзнаемъ, какво ние сами да се грижимъ за всичко, което се отнася до стопанската ни община, като нашъ домъ, който ни е предаденъ на тоя великъ денъ — 27 юлий 1878 г. и че ние сме отговорни за нашето бездушие и безразличие предъ иднитѣ поколения.

Паметътъ за великитѣ, които сложиха свѣти кости за насъ ни изведри и сепне усета ни за дългъ и отговорностъ предъ родината ни и нашия домъ. Само съ чисти заложби можемъ да отворимъ пътя на родината ни между народитѣ. Само ние можемъ да завещаемъ чисто и честно съществуване свѣтли дни на нашия градъ, и на бждѣщитѣ неговии поколения. *Илия М. Добревъ*

появление. Моментът беше важен и страшен!

Тъкмо по туй време, когато възхитително за византийците се прилагаше този планът, от север се подава великата фигура на един велик военачалник-организатор, фигурата на *Аспаруха* с своите *хубави*, които дават друг образ на събитията: — възкръсват от агония славяните, дават им душа и нов живот, организират ги, съединяват всички под една власт и по такъв начин на време ги спасяват от това явно гибелно положение. Византия се лишава от области и градове до сега под нейна власт, но населена от славяно-българи повече с своя самостоятелност, наредби, закони, и, най-сетне, признати и от императорите, като самостоятелна-самобитна отделина *Българска държава* (679).

Кубрат, който беше порастнал в императорските дворове в Цариград и който от дъте още беше приел там християнството,¹⁾ не можеше освен да е дал на сина си Аспарух високогръцка и азиатска култура и грижливо военно възпитание. Тия елементи в буйната и предприемчива натура на Аспаруха сж достигнали до своята апогея.

Византийските богати области отдавна биле известни на Аспаруха, но той не смѣял да се спусне в авантюра, преди от части не осигури своя поход. За това той още предварително влѣзъл в споразумение с някои славянски племена — получил уверение на тяхната подкрепа. Тогава той чакал само да дебне момента. Такъв му се явил в 678 год. според, както сме изложили вече в 1-ви брой на вестника от първата година.

От този момент се постави началото на *славяно-българската* държава, която Аспарух съумѣл да я организира и на което е дал името на нацията си, а славяните сж дали континента, културата и силата.

Превземането на града Варна от Аспаруха (678) и поставяне началото на българското царство е най-сждбоносния момент от българската история. От тогава до днес сж се изминали 1250 год. Това събитие трѣбва да се ознаменува с особено тържество от цѣлия български народ, а отделно от коренните жители на града Варна, нѣщо което ние още в 1-ия брой на вестника бѣхме отбелязали.

Културно просвѣтното икономическо д-во „Варненски Кореняк“ с възторг ще отпразднува този възпоменателен ден, който дано бж дѣшещото поколение, като вземе от това скромно тържество примеръ, ртпразднува 1300 годишнина с по-големи тържества и възторг, подобающе на подобно сждбоносно събитие.

1) Гледай брой 2 от вестника, година 1.

Св. Великом. Пантелеимонъ.

Варненското културно-просвѣтно и икономическо дружество „Варненски Кореняк“, е избрало за свой патронен празникъ Св. Вмч. Пантелеимонъ, чиято память Църквата възпоменува на 27 юлий (9 август). На сжщия тоя ден, в 1878 г. е освободен и нашия градъ Варна от турското владичество.

В настоящия брой на вестника ще запознаемъ читателите си с краткото животописание на небесния покровител на дружеството ни — Св. вмч. Пантелеимона.

Св. вмч. Пантелеимонъ се е родил в гр. Никомидия (М. Азия), три царуването на римския императоръ Максимиана от родители, баща — езичникъ и майка — христинка. От майка си той получил християнско възпитание, но още в детската си възраст останал силно без майка и след нейната смърт, бащата почнал да го възпитава в езичество. Той желаял да му даде висше образование в езическо училище, мислейки с това да заглади веднѣж за винаги зачатите от християнското възпита-

ние, дадено му от майката. Но не успѣл.

Следъ завършване образованието си, Пантелеонъ, почнал да изучава медицина у знаменития придворенъ лѣкаръ Ефросина. В кратко време показал голѣми успѣхи. Това обрнало вниманието на императора и той изказал желание да го вземе при себе си.

Презъ това време в живота на Пантелеона станало едно събитие от важно значение за по-последния му живот. Това било срещата и запознанството му с презвитера (свещеника) на Никомидийската църква — Ермолая.

Последният живѣл в Никомидия, гдето се криял, с нѣколко християни, от преследванията на езичниците. Единъ ден Ермолай, в кжщата гдето бил скритъ, сгледѣл от прозореца младия юноша Пантелеона, който минавал покрай дома, повикал го и разпитал за неговия живот, като му разказал в главни чрти християнското учение. Разказа на свещеника Ермолая възбудил в него, впоследствие преименованъ Пантелеимонъ (всемилюещъ), спомени за детинството му и добрата му майка, която го възпитавала в истините на християнската вѣра.

Следъ тая среща Пантелеимонъ всѣки ден посещавал Ермолая, слушал неговите беседи и окончателно се затвърдил в християнската вѣра.

Веднѣж отивайки си от дома на своя учител видѣл на улицата едно дете, което умрѣло от ухапване на отровна змия. Самата тя лежала до детето. Пантелеимонъ с дълбока вѣра и срдечна молитва призовал И. Христа да яви Той силата си и възкреси детето, което и сторил. Детето оживѣло, а змията издхнала. Това чудо на Божието всемогъщество и благодат станало за Пантелеимона благодатно и пълно с просвѣщение. Той веднага бил кръстенъ от Ермолая, приобщил се с св. тайни и прекарал още нѣколко дни в дома му.

Като станалъ обладател на истинското съкровище, Пантелеимонъ желал да го раздѣли с своя баща. И Богъ му помогнал да убеди баща си да приеме християнството. Това станало по следуюция поводъ: Когато Пантелеимонъ се прочулъ, като добър лѣкаръ, довели при него единъ слѣпъ човѣкъ, който разказал, че се обръщалъ къмъ всички лѣкари, изразходвалъ почти всичките си срдѣства, но не могли да го изцѣрятъ. Готовъ бил да изразходва всичко, стига да оздравѣе.

Пантелеимонъ, следъ като го изслушалъ, отговорилъ му, че Богъ, който е истинската Свѣтина, ще го изцѣри чрезъ него и всичко каквото обещава да го пожертва за бедните.

Баща му, като чулъ това го смърлил, защо се залавял за работа, която не можалъ да свърши, когато всички лѣкари признали болестта за неизцѣрима. Тогава Пантелеимонъ приближил се до слѣпеца, докоснал се до очите му и казалъ: „въ името на Господа мой И. Христа казвамъ ти: погледни!“ И веднага ослѣпѣлия прогледналъ.

Наедно с него духовно прогледналъ и баща му Евстрогий... и, поразенъ от чудото, повѣрвалъ в Христа, както и слѣпия. Тогава Пантелеимонъ завелъ и двамата при Ермолая, който и ги кръстилъ.

Скоро следъ кръщенето си Евстрогий починал. Пантелеимонъ, като наследилъ голѣмото богатство на баща си почнал да го раздава на сиромаси и за други благотворителни цѣли. Болните лѣкувалъ безплатно. Славата му като лѣкаръ станала всеизвестна. Другарите му почнали да завиждатъ. Като не намислили въ какво да го обвинятъ, обрнали се къмъ императора да вземе мърки срещу хулителя на боговетъ, тъй като той вѣрвалъ в нѣкакъв си разпятъ Христосъ и на Него приписвалъ своите изцѣления. Ако не се вземали нуждните мърки, той щѣл да успѣе да отклони мнозина от истинското богопочитание.

Императорътъ повикалъ Пантелеимона да узнае лично отъ него, вѣрно ли е това, което се говори за него.

Пантелеимонъ изповѣдалъ вѣрата си в Христа предъ императора, който, колкото и да се стараелъ да го разубеди и го приближи до своя дворецъ, не успѣл. В случая не спомогнали и заплашванията с смърт. Най-после, императорътъ, като се убедилъ, че нищо не помагало, заповѣдалъ да се предаде Пантелеимонъ на изтезания. Така: сѣргали му тѣлото с желѣзни гвоздеи, туряли го в котелъ с разтопено олово, хвърляли го в водата с камъкъ на шията, отдавали го на звѣроветъ за разкъсване. Народътъ, като гледалъ всичко това викалъ: „Наистина великъ е християнския Бог!“ и мнозина се покрѣстили.

Всички тия мжчения, следъ които Пантелеимонъ оставалъ живъ, императорътъ припсвалъ на нѣкакво вѣлшебство. Пантелеимонъ обаче, му възразявалъ, че това не е нѣкакво вѣлшебство, а Господъ И. Христосъ, въ Когото Ермолай научилъ да вѣрва, му давалъ сила мжественно да понася всички мжки. Презъ това време Ермолай получилъ отъ Бога откровение, че на Пантелеимона предстои да пострада за Христовата вѣра. Той се явилъ предъ царя наедно с своите служители Ермипъ и Ермократь. Царътъ обещалъ на Ермолая голѣми милости, ако убеди Пантелеимона да се отрече отъ вѣрата в Христа. Обаче, Ермолай му отговорилъ, че тѣ нѣматъ тая власт, но сами сж готови да пострадатъ за Христа.

Въ това време внезапно станало земетресение, идолите в капището паднали и се разчупили. Това било обяснено, че е станало следствие вълнуването на християните, и за успокоение на езичниците императорътъ заповѣдалъ веднага да се накажатъ с смърт Ермолай, Ермипъ и Ермократь, а Пантелеимонъ да бже отведенъ в тъмницата.

Като не успѣл, обаче, императорътъ и с това да заплаши Пантелеимона да се откажи отъ вѣрата, заповѣдалъ да му отсѣкатъ главата. Св. мжченикъ радостно приелъ присждата и с молитва на уста, подложилъ главата си подъ меч на джелата да бже отсѣчена. Това е станало на 27 юлий, 305 г.

Д. И.

В. Н. Поповъ.

Посмъртната каса

при Културно-просвѣтното и икономическо д-во „КОРЕНЯКЪ“ въ гр. Варна.

Всѣка помощ, малка или голѣма, е ценна тогава, когато на време е дадена; тя е още по-чувствителна, когато идва въ моменти на скърбъ и роняне сълзи около починалъ глава на семейство. Преживяваните днесъ времена правятъ съвсемъ редки случаите, щото семейството на починалъ неговъ глава да нѣма нужда отъ посмъртна помощ, за погребение и др. разноски. Сѣ поради тежките поминѣчни времена, частната помощ за такива случаи е почти изключена. Ето защо е настъпило времето за колективната помощ, организирана върху принципа „Единъ за всички и всички за едного“. Единътъ дава малко, за да получи отъ всички много.

На такава база е поставена посмъртната каса на д-вото „Коренякъ“. Подобенъ типъ посмъртни каси иматъ и други мѣстни дружества и организации, като: Пенсионерното д-ство „Старини“, Подофицерското д-ство „Другарски съюзъ“ и пр. Скоро нуждата ще наложи обединението на всички тия мѣстни посмъртни каси, за да бже и посмъртната помощ по-голема; но по тоя въпросъ другъ пжтъ ще пиша.

Д-вото „Коренякъ“ въ този моментъ брои около 1500 членове. Ако всичките бждатъ изправни къмъ посмъртната му каса, въ смисълъ редовно да внасятъ по 10 л. за всѣки смъртенъ случай, касата ще може

да дава на семействата на починали членове минимална помощ отъ 10000 лева. Никаква друга застрахователна комбинация не може да осигури такава помощ срещу ничтожни вноски. Мнозина недоумѣватъ, какъ е възможно това? — Много просто: при случай на смърт на членъ, отъ касата, живите внасятъ въ дружественната каса по 10 лева, или 1500 (въ туй число и починалия, който по-рано е внесълъ и подържалъ аванс отъ 30 лева за 3 смъртни случая) по 10 лева = 15,000 л., отъ които, като се спаднатъ 20% за фондъ за помощ на свършенно бѣдни членове и пр., останалата сума къмъ 12000 лева ще се даде на наследниците на починалия. Съ увеличаване числото на членовете на д-вото и на участниците въ посмъртната му каса, прогресивно се увеличава и размѣра на посмъртната помощ. А, ако единъ ден, което е и крайно желателно, се постигне обединението на всички мѣстни посмъртни каси, сложени на сжщитъ начала, както касата на д-вото „Коренякъ“ и числото на участниците общо възлезе на 3000, което е твърде възможно, посмъртната помощ евентуално може да бже и къмъ 25000 лева.

Никой не знае, кога ще напустне тоя свѣтъ. Всѣки, обаче, е длъженъ още приживѣ да осигури нѣщо за близките си, за да не се терзаятъ тѣ поне отъ мжката за срдѣства по погребението му и пр. Това съзнание трѣбва дълбоко да лѣгне въ душите на членовете на д-вото „Коренякъ“ и на всѣкого да наложи повелителния дългъ да бже редовенъ и изправенъ членъ къмъ посмъртната му каса, която, освенъ материалната, хуманната, има и добрата морална страна, че насажда и развива чувството на добродетел, самопомощ и помощ къмъ ближния.

И самите семейства на участниците въ тая посмъртна каса, за които се осигурява помощта, трѣбва да си вменятъ въ дългъ да държатъ смѣтка за изправността на семейния си глава къмъ касата и, ако той не се сѣща да внася редовно по 10 лева за смъртенъ случай, да го подсѣятъ да направи това незабавно; а, ако му липсватъ тия 10 л., семейството да ги икономиса отъ другад, но тая вноска непременно да стане и семейството да се счита успокоено само тогава, когато види, че тя действително е внесена.

Въ д-вото „Коренякъ“ има и ще има и такива членове, на които Богъ е далъ, за да има не само за погребението имъ, а и нѣщо повече. Не е срамно, ако и такива членове станатъ участници на посмъртната каса. Нека тѣ приживѣ дадатъ поржчка, щото припадающата имъ се посмъртна помощ да се даде на нѣкое бѣдно семейство или да остане за фонда на касата. Ето случаи да се прояви човѣшката добродетел, да не говоримъ за християнската.

Д-ръ Кирилъ Йордановъ Ваневъ.

Борбата съ безсънието.

Единъ часъ следъ заспиването, сънятъ бива най-дълбокъ. Следъ това време той губи на дълбочина и постепенно става все по-лекъ и по-лекъ. Ако това различие въ дълбочината на съня изразяме съ крива, то бихме получили една такава, която при различните личности е различна. Въ зависимост отъ това, дали дадения индивидъ се занимава съ умственъ или физически трудъ, зависи и дали неговата крива носи този или онзи характеръ. При това интересно е да се отбележе, че хората на умствения трудъ заспиватъ на дълбоко при зори. То е така, защото, за уталожване на умствените възпоменания въ централната нервна система е необходимо известно време.

Държаните отъ опитни автори статистики ни показва, че почти всѣки втори човѣкъ страда отъ безсъние. Нуждата отъ познаване срдѣствата, които докарватъ сънъ е на-